

ПРИМЉЕНО: 27. 12. 2016

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
НАРОДНА СКУПШТИНА

Посланичка група  
Лига социјалдемократа Војводине -  
Зелена странка  
27. децембар 2016. године  
Београд

Орг.јед.	Број	Прилог	Вредности
01	55-3599/16		

**ПРЕДСЕДНИЦИ  
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ**

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим **Предлог закона о допунама Закона о социјалној заштити**, с предлогом да се узме у претрес.

**НАРОДНИ ПОСЛАНИК**

мр Горан Чабради



**ЗАКОН**  
**о допунама Закона о социјалној заштити**

**Члан 1.**

У Закону о социјалној заштити („Службени гласник РС“, бр 24/11) после члана 4. додају се називи чланова и чл. 4а - 4з, који гласе:

"Право на стицање статуса родитељ - неговатељ

**Члан 4а**

Право на стицање статуса родитељ - неговатељ признаје се једном од родитеља детета са сметњама у развоју или особе са тешкоћама, ако је за дете са сметњама у развоју или особу са тешкоћама:

1) утврђено да има вишеструке сметње у развоју или тешкоће, телесне, интелектуалне, менталне, сензорне, говорно - језичке, због којих је потпуно зависно о помоћи и нези друге особе при задовољењу основних животних потреба, и

2) утврђено право на увећан додатак за помоћ и негу другог лица, према важећим прописима из пензијско-инвалидског осигурања.

Ако у породици има двоје или више деце са сметњама у развоју или особа са тешкоћама, из става 1 овог члана, статус родитељ - неговатељ могу стећи оба родитеља.

Утврђивање статуса родитељ - неговатељ

**Члан 4б**

Врсту сметњи и степен тешкоћа из става 1. тачка 1) утврђује инвалидска комисија, према прописима из области пензијско-инвалидског осигурања.

Ограничења за добијање статуса родитељ - неговатељ

**Члан 4в**

Право на статус родитељ - неговатељ може се признати родитељу до навршене 65. године живота.

Подношење захтева за остваривање права на статус родитељ – неговатељ

#### Члан 4г

Поступак за оставривање права на стицање статуса родитељ - неговатељ покреће се на основу захтева родитеља, а у случају из члана 4а став 2. оба родитеља.

Захтев за остваривање права на статус родитељ - неговатељ подноси се центру за социјални рад који је надлежан за територију на којој подносилац захтева има пребивалиште на прописаном обрасцу и уз приложену прописану медицинску и другу документацију.

Садржај и изглед обрасца, као и потребну медицинску и другу документацију прописује министар надлежан за послове социјалне заштите у року од 60 дана од дана доношења овог закона.

Решење о остваривању или одбацивању права на статус родитељ - неговатељ

#### Члан 4д

Центар за социјални рад одлучује о поднетом захтеву и издаје решење о остваривању права на стицање статуса родитељ - неговатељ или решење о одбацивању права на стицање статуса родитељ - неговатељ у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Права из статуса родитељ - неговатељ стичу се даном доношења решења о остваривању права на стицање статуса родитељ - неговатељ.

Новчана накнада из права на статус родитељ - неговатељ

#### Члан 4ђ

Родитељ - неговатељ има право на месечну новчану накнаду у висини просека минималне цене рада у Републици Србији на месечном нивоу за претходна три месеца, а месечну накнаду по овом основу министарство надлежно за послове финансија третираће као и сва друга лична примања из области радних односа

Друга права проистекла из статуса родитељ - неговатељ

#### Члан 4е

Незапослена особа са статусом родитељ - неговатељ остварује иста права из пензијског, социјалног и здравственог осигурања као и запослена особа.

Министарство надлежно за социјална питања, преко центра за социјални рад, врши одбрачун накнаде, обрачун пореза и доприноса и исплату накнада лицима са статусом родитељ - неговатељ.

## Евиденција лица са статусом родитељ - неговатељ

### Члан 4ж

Министарство надлежно за социјална питања води евиденцију лица којима је признато право на статус родитеља - неговатеља.

Министар надлежан за послове социјалне заштите прописије садржај и начин вођења евиденције из става 1 овог члана.

## Престанак права на статус родитељ - неговатељ

### Члан 4з

Право на статус родитеља - неговатеља престаје:

- 1) на захтев родитеља – неговатеља,
- 2) ако родитељ - неговатељ није у могућности да пружи потребну негу због нарушеног психофизичког стања,
- 3) ако родитељ - неговатељ из неоправданих разлога не обавља послове неговатеља,
- 4) ако се родитељ неговатељ налази на издржавању казне затвора,
- 5) када родитељ неговатељ наврши 65 година живота,
- 6) смрћу родитеља – неговатеља, смрћу детета са сметњама у развоју или особе са тешкоћама."

### Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2018. године.



## ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

### I. Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 8. која између осталог утврђује да Република Србије уређује и обезбеђује систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, друге економске и социјалне односе од општег интереса.

### II. Разлози за доношење закона

Допуна Закона о социјалном осигурању се предлаже како би се помогло деци са посебним потребама, која захтевају целодневни надзор и негу, тако што би се омогућило родитељима да имају иста права као и хранитељи, како децу не би морали да дају трећем лицу. Усвајањем предложених допуна било би спречено да деца са посебним потребама нужно буду измештена из својих примарних породица јер родитељи нису у могућности да се о њима брину. Под децом са посебним потребама мисли се на децу која су тешко болесна и ментално недовољно развијена, са епилептичним нападима и при томе са разним облицима инвалидитета. Родитељи такве деце су правно „невидљиви“ за законодавца који нема свест о проблемима породица деце са сметњама у развоју.

Предлогом закона поново се актуелизује питање, покренуто сада већ „чувеном“ петицијом са 61.000 потписа грађана, који су подржали доношење закона, колоквијално названог "Родитељ - неговатељ".

Првенствено, увођењем новог института у Закон о социјалној заштити, којим би се родитељима деце оболелим од тешких болести и са неким обликом инвалидитета дао статус „родитељ - неговатељ“, спречило би се да ова деца нужно буду измештена из својих примарних породица. Иницијативу за допуну Закона су покренули родитељи деце са ретким болестима који се свакодневно суочавају са избором: да ли напустити посао и бринути се о детету, или га препустити институцијама и хранитељским породицама. Родитељ чије је дете тешко болесно или непокретно суочава се са немогућим изборима - ако је запослен мора да одлучи да ли да настави да ради, али да бригу о детету препусти институцији или трећем лицу или да прекине са радом и потпуно се посвете бризи о детету. Незапослени родитељ се налази пред истом дилемом.

Подржавање једног родитеља и давање том родитељу статуса који се признаје хранитељима, од изузетне је важности за тешко болесну или децу са инвалидитетом којима је за опоравак или достојанствен живот преко потребно да наставе да живе у свом дому и са члановима своје породице. Родитељима деце са вишеструким сметњама у развоју, деце која су у потпуности зависна у задовољењу основних животних потреба од стране друге особе, ускраћена су основна права, а пре свега право на рад, како би задовољили многобројне потребе детета са сметњама у развоју, а и осталих чланова породице. Родитељи се, упркос својим личним компетенцијама, могућностима, потребама и жељама, суочавају са немогућношћу заснивања радног односа, а самим тим са зависном економском ситуацијом и тенденцијом ка статусу социјално угроженог становништва. Ситуација родитеља је додатно отежана следећим чињеницама: